

діяльності. Цінності надають особистісну і суспільну значущість державному управлінню. Парадигми забезпечують інтеграцію всіх складових методології та їх реалізацію. Теорії надають діяльності обґрунтованості, аргументованості. Методи виступають як механізм діяльності та засоби її здійснення [5, с. 9].

Розвиток методології наукового дослідження з державного управління здійснюється в загальному руслі розвитку звичайної методології науки, що демонструє багатоманітність підходів, моделей і окремих варіантів вирішення завдань наукового пошуку та вирішення складних проблем сьогодення.

Список використаних джерел:

1. Рач В.А. Методологія системного підходу та наукових досліджень: підручник / В.А. Рач, О.В. Ігнатова, А.Ю. Борзенко-Мірошніченко. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. – 252 с.
2. Петровський П.М. Методологія наукових досліджень в галузі державного управління: навчальний посібник / П.М. Петровський. – Львів: ЛРУДУ НАДУ, 2015. – 240 с.
3. Методологія державного управління як галузі науки: наукова розробка / Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.О. Краснейчук. – Київ: НАДУ, 2010. – 32 с.
4. Сидорчук Т.В. Методологія науки про державне управління в контексті розвитку сучасної науки / Т.В. Сидорчук. – Інвестиції: практика і досвід. – 2013. – № 11. – С. 130-132.
5. Ващенко К.О. Методологія наукових досліджень з державного управління: хрестоматія / К.О. Ващенко, С.В. Загороднюк, О.Л. Євмешкіна, В.В. Лещенко. – Київ: НАДУ, 2014. – 180 с.

Житник О.М.

аспірант,

*Національна академія державного управління
при Президентіві України*

ОПИС МАЙБУТНЬОГО БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК ОСНОВНИЙ ДЕТЕРМІНАНТ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ

З прийняттям Закону України «Про національну безпеку України» [1] у державі запроваджено всеосяжний підхід до планування у сферах національної безпеки і оборони України. Так, започатковано систему комплексного огляду сектору безпеки і оборони, а саме процедуру оцінювання стану і готовності складових сектору безпеки і оборони до виконання завдань за призначенням, за результатами якої розробляються та уточнюються концептуальні документи розвитку складових сектору безпеки і оборони, визначаються заходи, спрямовані на досягнення ними необхідних спроможностей до виконання завдань за призначенням у поточних і прогнозованих умовах безпекового середовища. Комплексний огляду сектору безпеки і оборони України складається з проведення шести оглядів, одним з основних є оборонний огляд, що проводиться Міністерством оборони України.

Відповідно до зазначеного Закону України після вступу на посаду Президента України, протягом шести місяців повинно бути затверджено Стратегію національної безпеки України. Разом з тим, після затвердження Стратегії національної безпеки України та результатами проведення оборонного огляду, Міністерство оборони України вперше розробляє Стратегію воєнної безпеки України. За результатом всіх оглядів формується перспективна модель сектору безпеки і оборони України.

У процесі виконання завдань проведення оборонного огляду, використовуються такі чотири основні процедури: оцінювання середовища безпеки, планування сил, планування ресурсів і оцінювання ризиків [2]. Таким чином, основним детермінантом проведення оборонного огляду є процедура оцінювання (опис) майбутнього безпекового середовища, в ході якого: (1) визначаються перспективи розвитку воєнно-політичної обстановки, (2) визначається перелік викликів та загроз у сфері оборони та (3) формуються на їх основі сценарії розвитку небезпек проти яких буде застосовано Збройні Сили України (складові сил оборони).

Вважається за доцільне зазначити, що такі системні процеси у державі започатковуються вперше та спрямовані на формування державної політики у сфері управління національною безпекою. Разом з тим, зазначені процеси прямопропорційно взаємопов'язано зі стратегічним плануванням у державі.

Так, результати опису майбутнього безпекового середовища встановлюють вихідні дані проведення оборонного планування, яке в свою чергу є складовою частиною системи державного стратегічного планування, тобто комплексу взаємопов'язаних елементів, які складаються з документів, процедур і учасників державного стратегічного планування, що забезпечують цілеспрямований розвиток країни.

Таким чином, опис майбутнього безпекового середовища надає бачення та модель того безпекового стану, у якому буде існувати Україна. Саме від цього бачення (моделі, візії, прогнозів, передбачень) буде залежати розробка подальших політичних документів, в яких буде задекларовано цілі та зобов'язання, що беруть на себе політики, яким громадяни України надали мандат на прийняття рішень в інтересах суспільства та країни.

Зауважимо, що протягом останніх десяти років Україна мала дві спроби реалізації проектів законів України «Про державне стратегічне планування» [3-4], тому доцільно констатувати той факт, що систему державного стратегічного планування в державі на даний час не створено.

Саме тому, ураховуючи відповідні зв'язки, опис майбутнього безпекового середовища стає основою детермінантною державного стратегічного планування держави. Постає логічне питання щодо необхідності розробки методології опису майбутнього безпекового середовища, результати якого стануть тригером державного стратегічного планування, і, в подальшому, основою розробки низки стратегічних документів держави.

З метою упорядкування понятійно-категоріального в подальшому під визначенням «майбутнє безпекове середовище» будемо розуміти таке: комплекс актуальних для певної географічної території факторів, що будуть

впливати на рівень державної та національної безпеки, та створювати певний стан. Натомість безпекове середовище – це не візії або стратегії політичних суб'єктів, це об'єктивний стан речей у майбутньому, породжений соціальною взаємодією, розвитком технологій, глобальними процесами, а також процесами, незалежними від суспільства. Фактором, що впливає на безпекове середовище, є, зокрема, конкуренція держав за реалізацію різних моделей національної та регіональної безпеки. Разом з тим, вважається недоцільним розглядати майбутнє безпекове середовище суто з військової точки зору.

Між тим, опис майбутнього безпекового середовища має надто широке значення, тому потребує удосконалення понятійно-категоріального апарату, зокрема визначення методології його проведення.

На відміну від національного наукового мислення [5], західну наукову думку націлено не на опис майбутнього, а на його формування та управління, для реалізації стану якого і формується державна політика у всіх сферах життя.

Так склалося історично, що повноваження зазначеної сфери діяльності у більшості належать національним розвідувальним службам, які переважно концентруються суто на військово-політичній складовій суміжних держав (військово-політичних аспектах), практично не враховуючи при цьому динамічні тенденції розвитку демографічного, соціального, гуманітарного, фінансово-економічного факторів, зокрема фактори впливу глобалізації та феномену наддержавного управління.

Станом на жовтень 2018 рік більшість стратегічних документів в Україні сягають горизонту тільки до 2020 року, і тому постає логічне питання щодо якості аналітично-прогнозна діяльності, яка здійснюється в державі, та рівня експертизи суб'єктів, які її здійснюють, яка прив'язана до президентської каденції.

Разом з тим, у провідних західних країнах зазначене питання підняте на досить високий науковий рівень і горизонти досліджень опису (формування) майбутнього безпекового середовища сягають майже поколіннями (25 років). При цьому слід зауважити, що не дивлячись на те, що кожна країна, бере участь в різноманітних політичних, військових та військово-політичних союзах, кожна має власне уявлення про майбутнє безпекове середовище, що представлено у відповідних стратегічних документах.

Ураховуючи факт відсутності в Україні системи державного стратегічного планування, основним детермінантом якого вважається визнати саме опис майбутнього середовища, подальшими напрямками та розвідками наукових досліджень можуть бути: (1) розробка категоріально-понятійного апарату даної сфери діяльності, (2) розробка методології опису майбутнього безпекового середовища, (3) розвиток аналітично-прогностичної діяльності у державі.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про національну безпеку України»: [Електронний ресурс] / Офіційне інтернет-представництво Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.
2. Рекомендації з організації та проведення оборонного огляду, затверджені наказом Міністра оборони України від 13 травня 2013 року № 303: [Електронний ресурс] / Офіційний

сайт Міністерства оборони України. – Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/reformita-planuvannya-u-sferi-oboroni/provedennya-oboronno-oglyadu-v-zbrojnih-silah-ukraini/>.

3. Проект закону України «Про державне стратегічне планування»: [Електронний ресурс] / Офіційне інтернет-представництво Міністерства економічного розвитку і торгівлі України – Режим доступу: <http://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=e7b8af7a-7c03-4d5b-aaa5-e1c0d7e84388&title=ProektZakonuUkrainiproDerzhavneStrategichnePlanuvannia>.

4. Проект закону України «Про державне стратегічне планування»: [Електронний ресурс] / Офіційне інтернет-представництво Верховної Ради України – Режим доступу: <http://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=e7b8af7a-7c03-4d5b-aaa5-e1c0d7e84388&title=ProektZakonuUkrainiproDerzhavneStrategichnePlanuvannia>.

5. Троцько В. Троцько Л. Підхід до оцінювання безпекового середовища при вирішенні питань оборонного огляду / В. Троцько, І. Чернозубкін, Л. Троцько // Політичний менеджмент. – 2010. – № 4. – С. 113-122.

Лєтнєва О.С.

аспірант,

Харківський регіональний інститут державного управління

Національної академії державного управління

при Президентіві України

КЛАСИФІКАЦІЯ СИСТЕМ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ РЕЧОВИХ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Фактично у вітчизняній науковій літературі склалося декілька поглядів на державну реєстрацію взагалі і державну реєстрацію прав на нерухомість зокрема.

Як зазначає Степаненко В. В., термін «реєстрація» походить від слова «реєстр», яке з'явилося в українській мові через польське «rejestr», від латинського «regestum» – внесене, записане: «regere» – приносити назад, вносити. Воно означає список, письмовий перелік кого- або чого-небудь; книгу для запису справ, документів, майна, земельних володінь тощо. Відповідно, семантично «реєстрація» має такі значення: а) внесення кого- або чого-небудь у реєстр з метою обліку або надання йому чинності; б) фіксація, переважно за допомогою приладів, якого-небудь явища, спостереження, факту. З посиланням на Ожегова С. І. вчений зазначає, що етимологічне сучасне «реєструвати» означає записувати, відмічати з метою обліку, систематизації, надання законної сили чому-небудь [1, с. 137]. Реєстрацію також можна визначити як письмовий запис або фіксація іншим чином фактів, явищ, відомостей чи певних матеріальних об'єктів з метою їх державного обліку та контролю, засвідчення дійсності і надання їм законного (легітимного) характеру [2, с. 888].

В словнику Денірла Орана державна реєстрація визначена як ведення записів або складання переліку чого-небудь [3, с. 413].

Цуріков М. О., досліджуючи правову природу державної реєстрації правочинів з нерухомим майном зазначав, що державна реєстрація є юридичним фактом, що у сукупності з іншими юридичними фактами (зокрема,